

Rome en de Bijbel

Ds. H.J. Hegger

INLEIDING

"Insgelijks spoort de Heilige Kerkvergadering met bijzondere nadruk alle christengelovigen aan om, door veelvuldige lezing van de goddelijke Schriften, 'de alles overtreffende kennis van Christus Jezus' (Fil. 3:8) te verwerven. 'Want wie de Schrift niet kent, kent Christus niet' (St. Hieronymus, Comm. in Is., Prol: PL 24, 17)."

Aldus de Dogmatische Constitutie over de Goddelijke Openbaring, nr. 25, Tweede Vaticaanse Concilie.

Daarom meen ik er goed aan te doen in deze brochure de leer van de R.-K.Kerk te leggen naast wat de Schrift zegt. De lezer(es) kan dan zelf uitmaken of er al of niet overeenstemming is tussen beide.

Om aan r.-k.lezers tegemoet te komen heb ik steeds uit de Willibrordvertaling van 1975 van de Katholieke Bijbelstichting geciteerd. Zij die een meer letterlijke vertaling van de Bijbel wensen, raden wij aan om zich een Statenvertaling aan te schaffen. Graag zijn wij bereid om u, desgewenst gratis, zulk een Bijbel toe te sturen.

Uit dezelfde Constitutie: "Zij dienen te bedenken dat de lezing van de Heilige Schrift samen moet gaan met gebed, om een gesprek te doen ontstaan tussen God en de mens; want 'tot Hem spreken wij als wij bidden, Hem horen wij als wij Gods woorden lezen' (S. Ambrosius, De officiis ministrorum I, 20, 88:PL 16, 50)."

Ik ben het daar van harte mee eens. Ik hoop dan ook, dat u deze brochure met zijn vele Bijbelteksten biddend zult lezen, opdat de Heilige Geest u bereid make om in de Schrift de stem van God, niet die van mensen, te beluisteren en om daarna ook de consequenties uit dat eerbiedige, gelovige luisteren naar Gods Woord te trekken.

Wat betreft de leer van Rome heb ik slechts officiële uitspraken voornamelijk van het concilie van Twente, geciteerd. Volgens canon 833 van het nieuwe r.-. kerkelijke wetboek dat 27 november 1983 van kracht is geworden, moeten de ambtsdragers van de R.-K. Kerk nog steeds de eed afleggen op de "Geloofsbelijdenis van Trente", waarin zij verklaren zich van ganser harte te stellen achter de uitspraken van Trente.

I De inrichting van de kerk

1. De priesterheerschappij

ROME

"In de kerk is er een hiërarchie = een priesterheerschappij" (opschrift boven boek 2, deel 2 van het Nieuwe Kerkelijke Wetboek).

DE BIJBEL

"Gij hebt maar één Meester en bij zijt allen broeders" (Mat. 23:8). "Speelt niet de baas over hen, die aan uw zorgen zijn toevertrouwd" (1 Petr. 5:3).

ROME

"In de kerk zijn er bisschoppen, die boven de priesters staan" (Trente, 13de zitting canon 7).

DE BIJBEL

Petrus noemt zichzelf een co-presbuteros = een medeoudste (1 Petr. 5:1), dus niet een oudste (ouderling) die boven de anderen staat.

ROME

"Krachtens goddelijke verordening is er in de kerk een onderscheid tussen geestelijken en leken" (Canon 207).

DE BIJBEL

"Er ontstond twist onder hen wie van hen wel de voornaamste mocht zijn. Maar Jezus sprak tot hen: De koningen van de volkeren oefenen heerschappij over hen uit. Zo moet gij niet doen" (Lk. 22:25-26).

ROME

"Het algemeen priesterschap van de gelovigen en het ambtelijke of hiërarchische priesterschap zijn essentieel en niet slechts in rangorde van elkaar verschillend" (Dogmatische constitutie over de kerk van het tweede Vaticaans Concilie, nr. 10).

DE BIJBEL

De Schrift kent slechts één priesterschap namelijk dat van alle gelovigen. "Gij zijt een koninklijk priesterschap" (1Petr. 2:9). Maar wat is er voor koninklijks aan een priesterschap, dat volledig onmondig is gemaakt door de kerkleiding?

ROME

Volgens Rome zijn de apostelen en hun beweerde opvolgers, de bisschoppen van de R.-K.Kerk, hogepriesters (Dogm. Constitutie over de kerk, nr. 21).

DE BIJBEL

“En niemand kan zich die waardigheid (van het hogepriesterschap) aanmatigen, men moet evenals Aäron door God geroepen worden” (Hebr. 5:4). Daarom hebben de apostelen zichzelf nooit hogepriester genoemd.

ROME

“De priesters bezitten niet het hogepriesterschap en hangen in de uitoefening van hun gezag af van de Bisschoppen” (a.w. nr. 28).

2. Het pausdom

ROME

“De kerk van Rome heeft volgens de beschikking van de Here macht over alle andere kerken. Zij is de moeder en meesteres van alle gelovigen” (4^e Lateraanse Concilie, caput 5).

DE BIJBEL

Petrus schrijft: “U groet de zustergemeente in Babylon” (1 Petr. 5:13). Hij beschouwde zijn gemeente als een gelijke met de andere gemeenten: dus niet als een moederkerk.

ROME

De bisschop van Rome is de opvolger van Petrus.

DE BIJBEL

Nergens in de Bijbel staat dat Petrus leider is geweest van de gemeente van Rome.

ROME

Petrus was het hoofd van de andere apostelen, die hem onvoorwaardelijke gehoorzaamheid waren verschuldigd.

DE BIJBEL

Toen de apostelen onder elkaar twistten wie onder hen de voornaamste was, heeft Jezus niet gezegd: Dat is Petrus (Lk. 22:24-27).

ROME

"De uitspraken van de paus zijn niet vatbaar voor beroep op enig ander oordeel" (Dogmatische Constitutie over de kerk, nr. 25).

DE BIJBEL

"Jezus zeide: Gij vergist u, omdat gij noch de Schrift, noch Gods macht kent" (Mat. 22:29). "De Schrift heeft bindende kracht" (Joh. 10:35). Wij mogen en moeten ons dus steeds beroepen op de Schrift.

ROME

"De paus bezit de volle en hoogste macht over alle kerken en christenen afzonderlijk" (Canon 331 en 332 van het nieuwe Kerkelijke Wetboek).

DE BIJBEL

"Voor die vrijheid heeft Christus ons vrijgemaakt. Houdt dus stand en laat u niet opnieuw het slavenjuk opleggen" (Gal. 5:1).

ROME

"De paus is de plaatsbekleeder van Christus" (ib.).

DE BIJBEL

"Dan zal de Vader op Mijn gebed u een andere Helper geven om voor altijd bij u te blijven: de Geest der waarheid" (Joh. 14:16). De Heilige Geest heeft dus de plaats van Christus op aarde ingenomen.

ROME

Petrus alleen is de rots, waarop Christus Zijn gemeente heeft gebouwd, niet de andere apostelen.

DE BIJBEL

De gemeente is "gebouwd op het fundament van de apostelen en profeten, terwijl de sluitsteen Christus Jezus Zelf is" (Ef. 2:20). "En de stadsmuur (van het hemelse Jeruzalem) had twaalf grondstenen en daarop de twaalf namen van de twaalf apostelen van het Lam" (Openb. 21:14).

ROME

De apostelen zijn fundament van de gemeente vanwege de bestuursmacht, die Christus hen zou hebben verleend.

DE BIJBEL

De apostelen zijn fundament van de gemeente doordat zij waren "getuige van Zijn verrijzenis" (Hand. 1:22). Wij zijn degenen, "die door hun woord in Mij geloven" (Joh. 17:20).

ROME

De bisschoppen zijn de opvolgers van de apostelen.

DE BIJBEL

Dat kan niet, want zij zijn geen getuigen geweest van de opstanding van Christus. Nergens lezen we dan ook dat de apostelen opvolgers hebben aangesteld.

ROME

De woorden "Gij zijt Petrus..." (Mat. 16:18) richtte Jezus tot hem alleen.

DE BIJBEL

Christus had echter de vraag: "Wie zegt gij dat Ik ben?" gericht tot alle apostelen. Petrus was dus de woordvoerdervoor allen. Ook het antwoord van Jezus was dus gericht tot allen.

ROME

Met de woorden: "Ik zal u de sleutels geven van het Rijk der hemelen" gaf Jezus de macht om het Koninkrijk daadwerkelijk te openen of te sluiten.

DE BIJBEL

Dat kan niet, want die macht bezit Christus alleen: "Die opent en niemand sluit, Die sluit en niemand opent" (Openb. 3:7). De apostelen hebben slechts ontvangen "de sleutel der kennis" (Lk. 11:52) van de wijze hoe een mens het Koninkrijk kan binnengaan.

ROME

Met de woorden: "Wat gij zult binden op aarde, zal ook in de hemel gebonden zijn..." heeft Jezus aan Petrus een absolute macht gegeven over alle christenen.

DE BIJBEL

Dat kan niet, want in mat. 18:18 gebruikt Jezus precies dezelfde woorden en richt Zich dan ook tot de overige apostelen en zelfs tot de gehele gemeente (v. 17).

ROME

Met de woorden: "Wanneer ge (Petrus) eenmaal tot inkeer gekomen zijt, versterk dan op uw beurt uw broeders" (Lk. 22:32), bedoelde Jezus de absolute macht van Petrus over de andere apostelen.

DE BIJBEL

Maar iemand versterken betekent nog niet macht over hem bezitten. Wanneer Petrus zich zal hebben bekeerd van zijn zelfvoldaanheid en van Christus de vergeving van zijn verloochening zal hebben ontvangen, zal hij daardoor in staat zijn de andere apostelen te troosten en te sterken met de zekerheid van de vergeving der zonden.

ROME

Met de woorden: "Weid mijn lammeren, hoed mijn schapen" (Joh. 21:15-17) heeft Christus aan Petrus de absolute macht over de andere apostelen gegeven.

DE BIJBEL

Dat kan niet, want Paulus gebruikt diezelfde woorden: "Hoeden van de kudde, de gemeente" ten opzichte van de oudsten van Efeze (Hand. 20:28). Petrus zelf zegt tot alle oudsten: "Weidt de kudde van God waarvan gij de herders zijt" (1 Petr. 5:2).

ROME

Petrus is de eerste in rangorde en moet dus steeds vóór de andere apostelen genoemd worden.

DE BIJBEL

Paulus denkt daar anders over: "Jakobus en Kefas (=Petrus) en Johannes, die voor steunpilaren golden" (Gal. 2:9). Hij noemt Petrus pas in de tweede plaats.

ROME

Je mag je nooit openlijk keren tegen de paus, want die is de opvolger van Petrus.

DE BIJBEL

"Maar ik (Paulus) heb hem (Petrus) in zijn gezicht weerstaan, want hij stond onder het oordeel." "En de overige joden veinsden met hem mee." "Maar toen ik zag dat hun gedrag niet strookte met de waarheid, zei ik tegen Kefas, waar allen bij waren..." (Gal. 2:11-14).

ROME

De paus heeft het recht te eisen dat men hem hulde bewijst, voor hem neerknielt en zijn voeten kust, want hij is de opvolger van Petrus.

DE BIJBEL

“Toen Petrus binnentrad, kwam Cornelius hem tegemoet en eerde hem met een voetval. Maar Petrus deed hem opstaan en zei: Sta op, ik ben ook maar een mens” (Hand. 10:25-26).

ROME

De paus mag zich overal laten toejuichen, want hij is de plaatsbekleder van Christus.

DE BIJBEL

“Leert van Mij: Ik ben zachtmoedig en nederig van hart” (Mat. 11-29). “Die gezindheid moet onder u heersen welke ook Christus Jezus bezielde: Hij heeft het bestaan van een slaaf aangenomen. Hij heeft Zich vernederd” (Fil. 2:5-8).

ROME

De paus heeft het recht op een eigen wereldse staat, waarvan hij de soevereine vorst is, want hij is de plaatsbekleder van Christus en heeft dus het recht op alle eerbetoon van deze wereld.

DE BIJBEL

“Christus Jezus heeft voor Pontius Pilatus de goede belijdenis afgelegd” (1 Tim. 6:13). “Jezus antwoordde (aan Pilatus): Mijn koningschap is niet van deze wereld. Zou Mijn koningschap van deze wereld zijn, dan zouden Mijn dienaars er wel voor gestreden hebben, dat Ik niet aan de Joden werd uitgeleverd” (Joh. 18:36).

ROME

De paus laat zich “vader-papa” noemen.

DE BIJBEL

“En noemt niemand van u op de aarde vader; gij hebt maar één Vader, de hemelse” (Mat. 23:9).

ROME

Zelfs laat hij zich “Heilige Vader” noemen.

DE BIJBEL

Maar die naam heeft Jezus gereserveerd voor Zijn eigen Vader: Joh. 17:11.

ROME

De pausen beweren dat zij de enige basis zijn voor de eenheid van de gemeente van Christus.

DE BIJBEL

Maar in Ef. 4 noemt Paulus allerlei vormen van eenheid: "de eenheid des Geestes, één lichaam en één Geest, één Heer, één geloof, één doop, één God en Vader van allen", maar niet één paus.

ROME

De pausen beweren dat het pausdom het belangrijkste ambt is van de gemeente van Christus. Het is in rang het eerste (primus) vóór alle andere ambten.

DE BIJBEL

Maar in de lijsten van ambten (bedieningen) die Christus volgens Paulus aan de gemeente heeft geschonken, komt het pausdom (het primaat) helemaal niet voor. Zie o.a. Ef. 4:11 en 1 Kor. 12:28. En Petrus noemt zich niet de primus onder de apostelen, maar een co-presbuteros = medeoudste met de anderen (1 Petr. 5:1).

ROME

Alle andere apostelen, ook Paulus, waren gehoorzaamheid verschuldigd aan Petrus als eerste paus. Petrus had het recht hen te benoemen voor de arbeid in Gods Koninkrijk waarvoor hij hen het meest geschikt achtte. Op grond daarvan hebben de pausen ook nu het recht om de opvolgers van de andere apostelen, de bisschoppen, te benoemen voor de taak die de pausen zelf het meest geschikt voor hen achten.

DE BIJBEL

"Integendeel, daar zij (=Jakobus, Petrus en Johannes) hadden ingezien dat aan mij het Evangelie voor de onbesnedenen was toevertrouwd, juist zoals aan Petrus dat voor de besnedenen" (Gal. 2:7). "Juist zoals" ... er is dus geen sprake van een onderschikking van het werk van Paulus onder het oppergezag van Petrus. Noch Paulus noch Johannes noch Jakobus noch Judas schrijven in hun brieven dat zij hun arbeid verrichten in afhankelijkheid van en in gehoorzaamheid aan Petrus.

ROME

De paus staat boven het college van de bisschoppen zoals Petrus het hoofd was van het college van de apostelen. Daarom kan het college van de bisschoppen

geen bindende opdracht geven aan de paus, evenmin als het college van de apostelen een bindende opdracht kon geven aan Petrus. Aldus Dogm. Const. Over de kerk, nr. 22 en paus Johannes Paulus II op 28 juni 1980, waarin hij de verhouding tussen hem en de overige bisschoppen tekent als een "cum Petro et sub Petro = samen met Petrus en onder Petrus."

DE BIJBEL

"Toen nu de apostelen in Jeruzalem vernamen dat Samaria het woord Gods had aangenomen, vaardigden zij Petrus en Johannes naar hen af" (Hand. 8:14). "Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: een dienaar staat niet boven zijn heer en een gezant niet boven degene die hem gezonden heeft" (Joh. 13:16). Petrus stond dus niet boven, maar onder het apostelcollege dat hem naar Samaria zond.

ROME

"Het verbranden van ketters is niet tegen de wil van de Heilige Geest" (Leo X in de bul tegen Luther, Denz. Nr. 773).

DE BIJBEL

"Niet door kracht of geweld, maar door Mijn Geest" (Zach. 4:6 SV). De Heilige Geest "zal overtuigen" (Joh. 16:8 SV), dus niet dwingen.

Tot onze grote vreugde heeft Rome dit indirect herroepen door de "Verklaring over de godsdienstvrijheid" van het Tweede Vaticaanse Concilie.

II Hoe wordt de mens voor eeuwig behouden?

ROME

Concilie van Trente, zesde zitting

"Indien iemand beweert dat de mensen eigenlijk rechtvaardig zijn door de gerechtigheid van Christus, die zijn vervloekt" (canon 10).

DE BIJBEL

"Dank zij Hem zijt gij in Christus Jezus, die van Godswege heel onze wijsheid is geworden, onze gerechtigheid, heiliging en verlossing" (1 Kor. 1:30).

ROME

Concilie van Trente, zesde zitting

"Indien iemand beweert dat de mens alleen gerechtvaardigd wordt door de toerekening van de gerechtigheid van Christus, die zij vervloekt" (canon 11).

DE BIJBEL

"Aan degene echter die niet werkt, maar gelooft in Hem die de goddeloze rechtvaardigt, wordt zijn geloof als gerechtigheid aangerekend" (Rom. 4:5).

ROME

Concilie van Trente, zesde zitting

"Indien iemand beweert dat de genade slechts een gunst van God is, die zij vervloekt" (ib.).

DE BIJBEL

"Niet op grond van onze verdiensten richten we onze smeekbeden tot U, maar op grond van Uw grote barmhartigheid" (Daniël 9:18).

ROME

Concilie van Trente, zesde zitting

"Indien iemand beweert dat het geloof, waardoor wij gerechtvaardigd worden, niets anders is dan het vertrouwen op de goddelijke barmhartigheid die ons de zonde vergeeft omwille van Christus, of dat wij alleen door zulk een vertrouwen gerechtvaardigd worden, die zij vervloekt" (canon 12).

DE BIJBEL

"Hieruit volgt dat heidenen die de gerechtigheid niet nastreefden, haar toch hebben verworven, de gerechtigheid namelijk door het geloof, maar dat Israël met al zijn ijver voor de wet der gerechtigheid het doel van de wet niet heeft

bereikt. En waarom niet? Omdat zij meenden te kunnen steunen op het onderhouden van de wet en niet op het geloof. Zij hebben zich gestoten aan 'de Steen waaraan men zich stoot', volgens het woord van de Schrift... (Jes. 28:16; 8:14" (Rom. 9:30-33).

ROME

Concilie van Trente, zesde zitting

"Indien iemand beweert dat het voor ieder mens noodzakelijk is – wil hij de vergiffenis der zonden ontvangen – dat hij stellig, en zonder enige aarzeling omtrent zijn eigen zwakheid en ongeschiktheid, gelooft dat zijn zonden vergeven zijn, die zij vervloekt. (canon 13).

DE BIJBEL

"Tot hen, (de heidenen) zend Ik u (Paulus) om hun de ogen te openen, opdat zij zich van de duisternis keren tot het licht en van de macht van satan tot God en opdat zij door in Mij te geloven vergiffenis krijgen van hun zonden en een erfdeel met de geheiligden" (Hand. 26:17-18).

ROME

Concilie van Trente, zesde zitting

"Indien iemand beweert dat de mens de vrijspraak van de zonden ontvangt en gerechtvaardigd wordt uit het feit dat hij stellig gelooft dat hij de vrijspraak heeft ontvangen en gerechtvaardigd is – of indien iemand beweert dat de vrijspraak en de rechtvaardigmaking zich voltrekken door dit geloof alleen, die zij vervloekt" (canon 14).

DE BIJBEL

"Gerechtvaardigd door het geloof, leven wij in vrede met God door Jezus Christus, onze Here. Hij is het die ons door het geloof de toegang heeft ontsloten tot die genade waarin wij staan; door Hem ook mogen wij ons beroemen op onze hoop op de heerlijkheid Gods" (Rom. 5:1-2). "Hem heeft God voor wie gelooft aangewezen als zoenoffer door Zijn bloed" (Rom. 3:25).

ROME

Concilie van Trente, zesde zitting

"Indien iemand beweert dat de mens die eenmaal gerechtvaardigd is, ... de genade niet meer kan verliezen, ... die zij vervloekt" (canon 23).

DE BIJBEL

"Niemand kan ze (= Mijn schapen) van Mij wegroven" (Joh. 10:28). "Ik ben ervan overtuigd dat ... (niets) ons zal kunnen scheiden van de liefde Gods, die is in Christus Jezus, onze Here" (Rom. 8:38-39).

ROME

Concilie van Trente, zesde zitting

"Indien iemand beweert dat de gerechtvaardigde mens zelf door de goede werken ... niet waarlijk zou verdienen ... het eeuwige leven, die zij vervloekt" (canon 32).

DE BIJBEL

"Ja, aan die genade dankt gij uw heil, door het geloof; niet aan uzelf, Gods gave is het; niet aan uw prestaties, niemand mag zich verhovaardigen" (Ef. 2:8-9). "Is het echter uit genade, dan niet om verdienstelijke werken; anders zou de genade geen genade meer zijn" (Rom. 11:6).

Het vagevuur en de aflaat

ROME

"Indien iemand beweert dat aan iedere berouwvolle zondaar, nadat hij de rechtvaardigmakende genade heeft ontvangen, zijn schuld zozeer vergeven wordt, dat er ook geen enkele tijdelijke straf voor zijn zonde overblijft, die hij ofwel tijdens het leven of na de dood in het vagevuur moet uitboeten, doordat hij de toegang krijgt tot het rijk der hemelen, die zij vervloekt" (canon 30).

DE BIJBEL

"Hij zeide: Het is volbracht. Daarop boog Hij het hoofd en gaf de geest" (Joh. 19:30). "En Jezus sprak tot hem ('de goede moordenaar'): Voorwaar, Ik zeg u: Vandaag nog zult gij met Mij zijn in het paradijs" (Lukas 23:43).

God is rechtvaardig. Hij straft de zonde niet twee keer: eerst in Zijn Zoon en daarna in ons.

ROME

De aflaat is een kwijtschelding van de tijdelijke straffen in het vagevuur, die de R.-K.Kerk verleent uit de schat van de verdiensten van Christus en de heiligen (Nieuw Kerkelijk Wetboek, canon 992).

DE BIJBEL

"En Hij heeft ons gered, niet omdat wij iets goeds zouden gedaan hebben, maar alleen omdat Hij barmhartig is" (Titus 3:5). "Ik ben mij bewust dat er in mij,

d.w.z. in mijn vlees, niets goeds woont" (Rom. 7:18). "Ja, God was het, die in Christus de wereld met Zich verzoende ... en ons gaf Hij de boodschap van de verzoening mee" (2 Kor. 5:19).

III De heiligenverering

A. In het algemeen

Omdat de mens volgens Rome op grond van zijn goede werken echte verdiensten voor God kan verwerven, kunnen mensen die bijzonder veel goede werken hebben verricht en dus bijzonder veel verdiensten bij God hebben verworven, ook al zijn ze gestorven, op grond daarvan door ons worden aangeroept. Dat zijn de heiligen van de R.-K.Kerk.

ROME

Trente, 25ste zitting.

"Zij die beweren dat het in strijd is met het Woord Gods, wanneer wij hen (= de heiligen) aanroepen met de bedoeling dat zij voor ons bidden en dat dit in strijd is met de eer van 'de éne Middelaar Gods en der mensen, Jezus Christus' (1 Tim. 2:5) of dat het dwaas is hen die in de hemel regeren, om iets te smeken, - die houden er goddeloze gevoelens op na."

DE BIJBEL

Het O.T. verbiedt het onderhouden van contacten met gestorvenen. "En als zij zeggen: Ondervraag de geesten der doden ... houdt gij u dan aan het onderricht en het getuigenis" (Jes. 8:19-20). "Abraham kent ons niet meer en Israël wil niet meer van ons weten. Gij, Here, zijt onze Vader, van oudsher onze verlosser."

In het N.T. treffen we nooit een aansporing aan om tot gestorvenen te bidden, ook niet tot de martelaars Stefanus en Jakobus.

ROME

"Indien iemand beweert dat het onjuist is het misoffer op te dragen ter ere van de heiligen, die zij vervloekt" (22ste zitting, canon 4).

DE BIJBEL

"Christus heeft Zich vernederd. Hij werd gehoorzaam tot de dood, tot de dood aan een kruis" (Fil. 2:8), om ons, dus ook de zogenaamde heiligen van de R.-K.Kerk, te redden van de eeuwige dood, die wij allen verdiend hebben. Hoe kan dan het kruisoffer van Hem ooit tot ónze eer zijn?

B. De Mariaverering

ROME

Maria is medeverlosseres. "God heeft Maria geenszins als een louter passief werktuig gebruikt, maar zij werkt in vrijwillig geloof en gehoorzaamheid aan het verlossingsmysterie mee" (Dogm. Constitutie over de Kerk, nr. 56).

DE BIJBEL

Paulus roept uit: "Rampzalige mens, die ik ben! Wie zal mij redden van dit bestaan ten dode?". En dan is zijn antwoord: "God zij gedankt door Jezus Christus, onze Here" (Rom. 7:24-25), dus niet door Christus plus Maria.

ROME

"Maria is in de orde van de genade onze moeder" (ib. nr. 61).

DE BIJBEL

De genade is Gods goedgunstigheid over verloren zondaars. Die genade kan geen moeder hebben. "Allen worden zij (die in Christus geloven) door Zijn genade gerechtvaardigd, krachtens de verlossing die in Christus Jezus is" (Rom. 3:24), niet: die tevens in Maria is.

ROME

Maria is onze voorspreekster. "Ten hemel opgenomen, gaat zij voort met ons de gaven van het eeuwige heil te bezorgen" (ib. 62).

DE BIJBEL

"Daarom is Hij (Christus) ook in staat hen die door Zijn tussenkomst God naderen, voor altijd te redden, daar Hij altijd leeft om voor hen te pleiten" (Hebr. 7:25). De tussenkomst van anderen is dus niet nodig voor ons eeuwig heil.

ROME

Maria brengt het eeuwige leven in ons voort. "Door de prediking immers en het doopsel brengt zij zonen ter wereld, van de Heilige Geest ontvangen en uit God geboren, voor een nieuw en onsterfelijk leven" (ib. 64).

DE BIJBEL

"Voorwaar, voorwaar, die in Mij gelooft, heeft het eeuwige leven" (Joh. 6:47). Toen Jezus Zijn openbare leven begon, wees Hij elke tussenkomst van Zijn moeder af. "Jezus zeide tot haar: Vrouw, is dat soms uw zaak?" (Joh. 2:4). Hij noemde haar sindsdien ook nooit meer "moeder", zelfs niet aan het kruis, maar slechts "vrouw". De Bijbel noemt de gelovigen wél kinderen van God, maar nooit kinderen van Maria.

ROME

“Daarom wordt Maria terecht door de Kerk met een bijzondere verering omringd” (ib. 66).

DE BIJBEL

Zelfs Johannes die Maria na de dood van Jezus bij zich aan huis heeft genomen (Joh. 19:27), heeft nooit aangespoord tot verering van Maria, maar steeds uitsluitend op Jezus gewezen.

ROME

Maria heeft geen erfzonde gekend en nooit een persoonlijke zonde bedreven.

DE BIJBEL

“Er is geen rechtvaardige, zelfs niet één... niemand is er die het goede doet, zelfs niet één” (Rom. 3: 10-12).

C. De beeldenverering

ROME

“Met kracht bevestig ik dat de beelden van Christus en van de Moeder Gods, altijd Maagd, en eveneens van de andere heiligen, er moeten zijn, behoren bewaard te worden en dat daaraan de verschuldigde eer en verering moeten worden gebracht” (Geloofsbelijdenis van Trente).

DE BIJBEL

Jesaja spreekt over de houten beelden: “Het dringt niet tot hen door, hun begrip reikt niet zo ver dat zij zeggen: De helft verbranden wij en op de houtskool bakken wij brood en braden wij vlees dat wij eten; van de rest maken wij dan een verwerpelijke beeld en voor dat hout knielen wij neer” (44:19) “Maar er zal een uur komen, ja het is er al, dat de ware aanbidders de Vader zullen aanbidden in geest en waarheid. De Vader toch zoekt mensen, die Hem zo aanbidden” (Joh. 4:23).

IV De sacramenten

Omdat Rome de genade beschouwt als iets in de mens zelf (en niet als iets buiten de mens, zoals de Bijbel leert, namelijk Gods goedgunstigheid jegens ons op grond van de goede werken van Christus), daarom leert Rome dat die genade door ceremonies (= de sacramenten) aan de mensen wordt overgedragen; vervolgens dat die genade, zijnde iets in de mens, weer verloren kan gaan en door een ander sacrament, namelijk de Biecht, weer kan worden teruggeschonken.

ROME

Concilie van Trente, 7^e zitting.

“Indien iemand beweert dat de genade niet wordt meegedeeld door de sacramenten van de Nieuwe Bedeling krachtens eigen werkzaamheid (ex opere operato), en dat daartegenover slechts het geloof in de goddelijke belofte voldoende is voor het verkrijgen van de genade, die zij vervloekt” (canon 8).

DE BIJBEL

“Christus heeft ons bevrijd van de vloek der wet door Zelf voor ons een vloek te worden ... opdat wij de belofte van de Geest zouden ontvangen door middel van het geloof” (Gal. 3:13-14), (dus niet door de sacramenten). “Door de Geest is geopenbaard... dat de heidenen in Christus Jezus mede-erfgenamen zijn, medeleden en mededeelgenoten van de belofte door middel van het Evangelie” (Ef. 3:6), dus niet door middel van de sacramenten.

A. De Doop (het Doopsel)

ROME

“Indien iemand beweert dat het doopsel facultatief is, d.w.z. dat het doopsel niet noodzakelijk zou zijn voor de zaligheid, die zij vervloekt” (canon 5).

DE BIJBEL

“Wie niet gelooft, zal veroordeeld worden (Mk. 16:16). Daar staat dus niet: “Wie niet gedoopt is, zal veroordeeld worden”.

B. Het Vormsel

ROME

Het Vormsel is een sacrament dat krachtens eigen werkzaamheid de volheid van de Geest schenkt.

“Indien iemand beweert dat zij die aan de heilige zalving van het Vormsel enige kracht toeschrijven, onrecht doen aan de Heilige Geest, die zij vervloekt” (canon 2).

DE BIJBEL

Nergens lezen we in het N.T. dat de volheid van de Geest wordt geschonken door een zalving, wel dat die volheid wordt megedeeld bij gelegenheid van een handoplegging, maar niet altijd, b.v.: “Terwijl Petrus nog zo sprak, kwam de Heilige Geest plotseling neer op allen die naar de toespraak luisterden” (Hand. 10:44). En dat is ook in overeenstemming met: “Maar alles is het werk van een en dezelfde Geest, die aan een ieder Zijn gaven uitdeelt zoals Hij het wil” (1 Kor. 12:11), dus niet zoals pausen het willen.

C. De Eucharistie (Het Avondmaal)

a. Concilie van Trente, 13^e zitting; over de tegenwoordigheid van Christus in brood en wijn.

ROME

“Indien iemand die wonderbare en unieke verandering loochent van de gehele substantie van het brood in het lichaam en van de gehele substantie van de wijn in het bloed, terwijl slechts de gedaanten van brood en wijn overblijven – welke verandering door de Katholieke Kerk zeer juist met de term “transsubstantiatio” wordt aangeduid –, die zij vervloekt” (canon 2).

DE BIJBEL

Indien Christus bij de instelling van het Avondmaal zulk een stukje filosofie beoogde, hoe kon Hij dan aldus bidden: “Ik prijs U, Vader, Here van hemel en aarde, omdat Gij deze dingen verborgen gehouden hebt voor wijzen en verstandigen, maar ze hebt geopenbaard aan kleinen” (Mat. 11:25)? “Kleinen” begrijpen deze filosofie van de heiden Aristoteles niet. Christus zei ook: “Ik ben de deur, de wijnstok”. Veranderde Hij daardoor in een deur of in een wijnstok?

ROME

“Indien iemand ontkent dat in het sacrament van de Eucharistie het lichaam en bloed van Jezus Christus ... waarlijk, werkelijk en wezenlijk tegenwoordig is, die zij vervloekt” (canon 1).

DE BIJBEL

Na de rede waarin Jezus sprak over het eten van Zijn vlees en het drinken van Zijn bloed gaf Hijzelf deze verklaring: "De woorden die Ik tot u gesproken heb, zijn geest en leven". "Het vlees is van geen nut" (Joh. 6:63). Hij zegt dus Zelf dat we Zijn woorden niet letterlijk, maar geestelijk moeten opvatten.

b. Over de communie onder twee gedaanten. (21ste zitting)

ROME

"Indien iemand beweert dat de gelovigen krachtens een bevel Gods ... het sacrament van de Eucharistie moeten nuttigen onder beide gedaanten (= brood én wijn, die zij vervloekt" (canon 1).

DE BIJBEL

"Daarna nam Hij de beker en na het spreken van het dankgebed reikte Hij hun die toe met de woorden: Drinkt allen hieruit" (Mt. 26:27).

c. 22ste zitting: over de mis als offer.

ROME

"Indien iemand beweert dat in de mis niet een echt en waar offer aan God wordt opgedragen, die zij vervloekt" (canon 1).

DE BIJBEL

"Want door één offer heeft Hij voor altijd hen die zich laten heiligen, tot volmaaktheid gebracht" (Hebr. 10:14).

"Het is het lot van de mens éénmaal geofferd, omdat Hij de zonden van allen op Zich had genomen" (Hebr. 9:27-28).

ROME

"De mis is een offer voor de verzoening van de zonden" (canon 3).

"In de mis wordt Christus op onbloedige wijze geofferd (caput 2).

DE BIJBEL

"Volgens de wet wordt nagenoeg alles met bloed gereinigd en zonder het vergieten van bloed is er geen vergeving" (Hebr. 9:22).

ROME

"Indien iemand beweert dat Christus de apostelen niet tot priester zou hebben gewijd, opdat zij en andere priesters Zijn lichaam en bloed zouden offeren, die zij vervloekt" (canon 2).

DE BIJBEL

“Bovendien moesten die anderen (= de priesters van het O.T.) met meerderen priester worden, omdat de dood hen belet in functie te blijven; maar Zijn priesterschap is onvervreemdbaar, omdat Hij in eeuwigheid blijft” (Hebr. 7:23-24). “Hij daarentegen is voor altijd gezeten aan de rechterhand van God, na één enkel offer voor de zonden te hebben gebracht” (10-12).

D. De Biecht

In de Bijbel lezen we steeds dat wij de vergeving ontvangen door het geloof in Christus. Joh. 20:23 moet dus verklaard worden vanuit Lukas 11:52).

ROME

Concilie van Trente, 14de zitting.

“Indien iemand ontkent dat de sacramentele Biecht krachtens goddelijk recht is ingesteld en noodzakelijk is tot het heil, die zij vervloekt” (canon 6).

DE BIJBEL

Nergens lezen we in de Bijbel over een verplichting om de zonden aan een ambtsdrager van de kerk te biechten. Wél: “Belijdt daarom elkander uw zonden” (Jak. 5:16). Maar “elkander” is iets anders dan “een priester”.

E. Het Oliesel (De ziekenzalving)

ROME

Trente, 19de zitting.

“Indien iemand beweert dat de ceremonie van de laatste zalving geen genade meedeelt en niet de zonde vergeeft, die zij vervloekt” (canon 2).

“Indien iemand beweert dat met de presbuteroi die volgens Jakobus de ziekenzalving moeten verrichten, alleen maar ouderen in leeftijd zijn bedoeld, en niet priesters, die zij vervloekt” (canon 4).

DE BIJBEL

“Zij (= de oudsten van de gemeente) moeten een gebed over hem uitspreken en hem met olie zalven in de naam des Heren. En het gelovige gebed zal de zieke redden en de Here zal hem oprichten. En als hij zonden heeft begaan, zal het hem vergeven worden. Belijdt daarom elkander uw zonden en bidt voor elkaar, opdat gij genezing moogt vinden” (Jak. 5:14-16). “Het gelovige gebed”, dus niet de zalving zelf, “zal de zieke redden”.

F. Het priesterschap

ROME

Trente, 23ste zitting.

“Daar de Katholieke Kerk in het N.T. krachtens de instelling van de Here het heilige, zichtbare offer van de Eucharistie heeft ontvangen, moet men eveneens erkennen dat in deze kerk ook een nieuw, zichtbaar en uiterlijk priesterschap aanwezig is, waarin het vroegere priesterschap is overgegaan (Hebr. 7:12 e.v.)” (caput 1).

DE BIJBEL

Het N.T. onderstreept juist herhaaldelijk dat Christus door één offer voor altijd hen, die in Hem geloven, gereinigt heeft van de zonde. “Hij hoeft ook niet, zoals de hogepriesters, elke dag opnieuw... offers op te dragen, ... want dit heeft Hij eens voor al gedaan, toen Hij Zichzelf ten offer bracht” (Hebr. 7:27). Daarom kunnen wij slechts “geestelijke offers opdragen, die Gode welgevallig zijn door Jezus Christus” (1 Petr. 2:5).

ROME

“Indien iemand beweert dat alle christenen van het Nieuwe Testament zonder onderscheid priesters zijn... zo iemand doet niets anders dan de kerkelijke hiërarchie die is ‘als een in slagorde opgesteld leger’ (vgl. Hooglied 6:3), verwarren alsof, tegen de leer van de zalige Paulus, allen Apostelen, allen Profeten, allen Herders, allen Leraars zouden zijn (vgl. 1 Kor. 12:29 en Ef. 4:11” (caput 4).

DE BIJBEL

Inderdaad, op grond van de leer van Paulus aanvaarden wij dat er in de gemeente onderscheid is tussen de verschillende bedieningen en gaven die Christus aan Zijn gemeente geschonken heeft. Maar onder die bedieningen die aan de één wel en aan de ander niet gegeven is, noemt hij juist niet het priesterschap. Dat is, ook volgens Paulus, zonder onderscheid aan elke gelovige geschonken. Daarom zegt hij tot iedereen: “Wijdt uzelf aan Hem toe als een levende, heilige offergave ... Dat is de geestelijke eredienst, die u past” (Rom. 12:1).

G. Het huwelijk

ROME

Trente, 24ste zitting.

"Indien iemand beweert dat de Kerk niet de bevoegdheid bezit om beletselen uit te vaardigen, die een huwelijk ongeldig maken, die zij vervloekt" (canon 4).

Het concilie spreekt verder over degenen die dit niet aanvaarden aldus: "Hiertegen zijn goddeloze mensen als waanzinnigen te keer gegaan". "Het heilige Concilie wilde deze driestheid tegemoet treden en besloot daarom tot het uitdrijven van de voornaamste ketterijen en dwalingen van voornoemde scheurmakers, door het uitvaardigen van de volgende vervloekingen tegen de kettters zelf en hun dwalingen".

DE BIJBEL

Nergens blijkt in de Bijbel dat de bevoegdheid om te bepalen, wanneer een huwelijk wél of niet geldig is, door Christus aan Zijn gemeente zou zijn verleend. Die bevoegdheid wordt thans uitgeoefend door de burgerlijke overheid. En dan geldt: "De overheid staat in dienst van God voor uw welzijn". "Ieder mens moet zich onderwerpen aan de gezagsdragers". "Wie zich dus tegen het gezag verzet, verzet zich tegen Gods verordening" (Rom. 13:1-7).

"Om dezelfde reden betaalt gij ook belasting; de beambten staan in dienst van God" (v.6).

ROME

"Indien iemand beweert ... dat allen een huwelijk kunnen sluiten die voelen dat ze de gave der onthouding niet hebben (ook al hebben ze een gelofte van celibaat afgelegd), die zij vervloekt" (canon 9).

DE BIJBEL

"Het is beter te trouwen dan van begeerte te branden" (1 Kor. 7:9). Mag een kerk dat veranderen: "Het is beter te branden van begeerte (omdat men in jeugdige overmoed de gelofte van celibaat heeft afgelegd zonder de gave van onthouding te hebben ontvangen) dan te trouwen"?

V Dít is het Evangelie

God is waarachtig. Hij haat alle leugen, list of bedrog. Daarom wil Hij ook dat wij de waarheid omtrent onszelf erkennen.

Die waarheid is uitermate beschamend voor ons. Ze laat niets meer over van het mooie beeld dat we van onszelf gevormd hadden. De Bijbel toont ons dat we stuk voor stuk, niemand uitgezonderd, een stelletje ellendige egoïsten zijn.

We hebben allemaal de neiging om alleen onszelf te zoeken. En we doen dat ook. En als we soms nog wat goeds verrichten, dan komt dat toch ook weer voort uit onze zelfhandhaving, omdat we voor onszelf en voor anderen graag als correcte, zedelijk hoogstaande mensen willen doorgaan.

We kunnen nooit van onszelf loskomen. Ook onder vrome woorden, gedachten en gevoelens, onder allerlei schoonklinkende en vals blinkende schijn zoeken we nog onszelf.

De vraag is nu: Wilt u dat voor Goed erkennen? Wilt u voor Hem verschijnen zoals u werkelijk bent? Of wilt u Hem allerlei vrome, misschien heldhaftige, deugdzame daden aanbieden, waarachter u dan uw eigenlijke zelfzucht probeert te verbergen?

Laat ik u dan meteen zeggen op grond van de Bijbel: God walgt van zulk een schijnheiligheid.

De volgende vraag luidt: Bent u bereid om niet alleen uw zelfzuchtige daden, woorden en begeerten, maar ook uw hele egoïstische levensinstelling als zondig voor God te erkennen?

Is dát dan het Evangelie? Zult u wellicht vragen. Natuurlijk niet. Het is de helft van het Evangelie of beter: de weg naar het Evangelie. Het eigenlijke Evangelie verkondigt: God zag ons zo in deze uiterste miserie, waarin wij ons allen, te beginnen bij onze stamouders Adam en Eva, hadden gestort door onze zonde. Hij had alle recht om ons voorgoed van Zich af te stoten. Want Hij had ons volmaakt geschapen, naar Zijn beeld en gelijkenis.

Maar Hij zegt van Zichzelf: Ik ben liefde (1 Joh. 4:16). Hij kon het niet over Zijn hart krijgen om ons allemaal voor eeuwig verloren te laten gaan.

“Zo zeer immers heeft God de wereld liefgehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon heeft gegeven, opdat alwie in Hem gelooft niet verloren zal gaan, maar eeuwig leven zal hebben” (Joh. 3:16).

God vraagt dus niet een tegenprestatie van onze kant. Wij zouden daar toch niet toe in staat zijn. “Ik ben mij bewust dat er in mij, dat wil zeggen in mijn vlees, niets goeds woont” (Rom. 7:18). Met ‘vlees’ bedoelt Paulus onze zondige natuur. God vraagt alleen maar geloof in Zijn liefde. En dat betekent concreet: geloof in Christus. Christus is mens geworden en heeft als het Lam Gods al onze zonden

op Zich genomen (Joh. 1:29). Hij heeft die zonde in onze plaats uitgeboet door Zijn lijden en vernedering in gehoorzaamheid aan de hemelse Vader, een gehoorzaamheid tot in de verschrikkelijke kruisdood.

Christus heeft gezegd: "Wie in Mij gelooft, heeft het eeuwige leven" (Joh. 6:47). Wie niets meer van zichzelf verwacht, maar alles uitsluitend van Hem, die heeft meteen het eeuwige leven, dus nú reeds.

Door dat gelovige vertrouwen in Hem onderga je zulk een ingrijpende, innerlijke verandering dat Christus dat vergelijkt met een geestelijke wedergeboorte (Joh. 3:3, 5).

Het ligt voor de hand dat je zulk een radicale innerlijke omvorming niet zelf kunt bewerken. Dat kan zich alleen maar voltrekken onder de beademing van de Heilige Geest. Maar die Geest gebruikt daarvoor het Woord van God, zoals we dat in de Bijbel kunnen lezen. We worden dan als mensen die "opnieuw geboren zijn... door het onvergankelijke woord van de levende en eeuwige God" (1 Petr. 1:23).

Wat is dan nodig om tot dit gelovige vertrouwen in Christus te komen?

Allereerst dat u bereid bent om de waarheid omtrent uzelf te erkennen, die harde, beschamende waarheid omtrent uw eigen zondigheid en zelfzucht, die niets meer van uzelf overlaat.

Vervolgens dat u bereid bent te erkennen dat u zichzelf nooit van uw zondigheid kunt losmaken; en dat u dus zelf uw schuld voor God nooit kunt vereffenen.

In de derde plaats dat u bereid bent – en dat ook werkelijk gaat doen – in de Bijbel te lezen, het woord Gods te onderzoeken.

In de vierde plaats dat u gaat bidden om de Heilige Geest, want die Geest alleen kan u ertoe brengen dat u de Bijbel met vrucht gaat lezen en dat u daarin uzelf ontdekt zoals u werkelijk bent, uzelf die gekluisterd bent aan zonde, zelfzucht en bederf. Die Heilige Geest alleen kan u de heerlijkheid van Christus tonen, zodat u daardoor komt tot die vertrouwvolle, persoonlijke geloofsovergave aan Christus als uw enige en volkomen Verlosser en Zaligmaker.

Uit dit alles kunt u opmaken dat zulk een geestelijke wedergeboorte alleen de vrucht is van Gods genade. Mensen worden niet wedergeboren, omdat ze een beetje beter waren dan de anderen.

Die wedergeboorte is het werk van de Heilige Geest in ons. Maar ik mag u, in de naam van God, de verzekering geven dat, wanneer u om de Heilige Geest bidt, Hij dat gebed zeker verhoren zal: "Is er soms onder u een vader, die aan zijn zoon een steen zal geven, als deze hem om brood vraagt? Of als hij een ei vraagt, zal hij hem toch geen schorpioen geven? Als gij dus, ofschoon ge slecht zijt, goede gaven aan uw kinderen weet te geven, hoeveel te meer zal dan uw

Vader in de hemel de Heilige Geest geven aan wie Hem erom vragen" (Lukas 11:11-13).

In de vijfde plaats is het raadzaam, hoewel niet strikt noodzakelijk – zo leert de Bijbel – dat we contact zoeken met mensen, die reeds door de Heilige Geest tot die geloofsovergave aan Christus zijn gebracht.

En dan?

Ik zou u zo graag datzelfde diepe geluk gunnen, dat ook ik uit genade reeds mocht ontvangen. Petrus schrijft daarover: "Dan zal, wanneer Jezus Christus Zich openbaart, lof, heerlijkheid en eer uw deel zijn. Hoe onuitsprekelijk, hoe hemels zal uw vreugde zijn" (1 Petr. 1:7-8). Onvermoede vergezichten gaan dan voor u open, want: "Hij heeft zelfs Zijn eigen Zoon niet gespaard, voor ons allen heeft Hij Hem overgeleverd. En zou Hij ons na zulk een gave ook niet al het andere schenken?" (Rom. 8:32).

TENSLLOTTE... wat kiest u?

Rome of de Bijbel, het woord van een mens of het Woord van God, de paus of Christus, de harde heerser of de goede Herder? Zoekt het niet bij de groten der aarde, bij een mensenkind dat u niet uitredt" (Ps. 146:3). "Vervloekt is hij die op mensen vertrouwt, die steunt op een schepsel. Gezegend is hij die op de Heere vertrouwt en zich veilig weet bij Hem" (Jer. 17:5-7). Wat kiest u: Gods vloek of Zijn zegen, de hel of de hemel?